

Ref:
Date:
Enclosed:

شماره:
تاریخ:
پیوست:

۸۰۵۲/۰۵/۲۰۹۸
۱۴۰۵/۰۶/۲۲

به نام خدا

جناب آقای دکتر سید محمدهادی سبحانیان
رئیس کل محترم سازمان امور مالیاتی کشور

موضوع: اعتراض به آثار و رویه‌های رسیدگی سیستمی مالیات عملکرد و درخواست بازنگری و اقدام
فوری در خصوص شرکت‌های فعال در حوزه کشتیرانی و خدمات وابسته

با سلام؛

احتراماً به استحضار می‌رساند، انجمن کشتیرانی و خدمات وابسته ایران، در اجرای وظایف صنفی و حرفه‌ای خود و در راستای صیانت از حقوق و منافع قانونی اعضا و با توجه به گزارش‌ها، مستندات و اعتراضات واصله از طرف شرکت‌های عضو، مراتب اعتراض خود را نسبت به برخی رویه‌ها، آثار و نتایج مترتب بر رسیدگی‌های سیستمی مالیات عملکرد اعلام می‌دارد. بدیهی است توسعه نظام‌های هوشمند مالیاتی، استفاده از ظرفیت سامانه مؤدیان و بهره‌گیری از اطلاعات و داده‌های الکترونیکی، در راستای افزایش شفافیت، تسریع فرآیند رسیدگی و تحقق عدالت مالیاتی، اقدامی ضروری و قابل حمایت است؛ لیکن اتکای غالب یا مطلق به داده‌ها و الگوریتم‌های سیستمی، زمانی می‌تواند منتهی به تشخیص صحیح و عادلانه مالیات گردد که تمامی ارکان مؤثر در تعیین درآمد مشمول مالیات، اعم از درآمد، بهای تمام‌شده، هزینه‌ها، ماهیت وجوه دریافتی، معافیت‌ها، و موارد مشمول نرخ صفر، موارد عدم شمول و سایر احکام قانونی، به صورت متقارن، جامع و مرتبط با واقعیت اقتصادی فعالیت مؤدی مورد شناسایی و ارزیابی قرار گیرد.

حسب بررسی‌های انجام شده و گزارش‌های واصله از طرف اعضا، در رسیدگی‌های سیستمی، اطلاعات فروش ثبت شده در سامانه مؤدیان مالیاتی به طور کامل به عنوان درآمد مؤدی مورد شناسایی قرار می‌گیرد؛ لیکن در مقابل، تمام یا بخشی از خریدها، هزینه‌ها و بهای تمام‌شده مرتبط با همان درآمد، به دلایل سیستمی یا عدم انعکاس اطلاعات در سامانه‌های مورد استفاده و شناسایی و پذیرش متناسب قرار نمی‌گیرد. نتیجه چنین فرآیندی، ایجاد عدم تقارن آشکار میان شناسایی درآمد و هزینه و در نهایت تعیین درآمد مشمول مالیاتی است که در مواردی می‌تواند فاصله قابل توجهی با واقعیت اقتصادی فعالیت فعالان حوزه حمل و نقل دریایی و بندری داشته باشد.

Ref:
Date:
Enclosed:

شماره: ۸۰۵۲/۰۵/۲۰۹۸

تاریخ: ۱۴۰۵/۰۶/۲۲

پیوست:

این موضوع در حوزه کشتیرانی، بندری، نمایندگی‌های کشتیرانی و خدمات وابسته از اهمیت مضاعفی برخوردار است؛ زیرا بخش قابل توجهی از بهای تمام شده خدمات این صنعت مشتمل بر هزینه‌های بندری و عملیاتی، پرداختی به سازمان بنادر و دریانوردی، اپراتورهای بندری و سایر ارائه دهندگان خدمات و همچنین هزینه‌های مرتبط با خطوط کشتیرانی و اشخاص خارجی می باشد.

در مواردی از قبیل هزینه‌های مرتبط با خطوط کشتیرانی خارجی، از جمله هزینه‌های مرتبط با حق توقف کانتینر، طرف خارجی اساساً تابع تکالیف داخلی مربوط به صدور و ثبت صورتحساب در سامانه مؤدیان نیست. بنابراین عدم انعکاس چنین هزینه ای در سامانه مؤدیان نمی تواند به تنهایی دلیل بر عدم تحقق یا عدم قابلیت پذیرش آن باشد؛ خصوصاً در شرایطی که درآمد متناظر توسط شرکت ایرانی ابراز و اسناد و مدارک مثبت مربوط به هزینه و بهای تمام شده نیز قابل ارائه و رسیدگی باشد. از سوی دیگر، استفاده از اطلاعات گردش حساب‌های بانکی بدون احراز دقیق منشأ، ماهیت و ارتباط هر تراکنش با فعالیت مؤدی، می تواند منشأ بروز اختلافات جدی گردد.

در فعالیت شرکت‌های کشتیرانی و خدمات وابسته، کلیه وجوه ورودی به حساب بانکی الزاماً دارای ماهیت درآمدی نبوده و بخش قابل توجهی از این مبالغ می تواند مشتمل بر سپرده‌ها، ودایع، تضمین‌های نقدی، وجوه امانی و سایر مبالغ قابل استرداد باشد که شرکت ها پس از انجام فرآیند حمل، ایفای تعهدات یا تحقق شرایط مقرر، مکلف به تسویه یا استرداد تمام یا بخشی از آنها به صاحبان وجوه می باشند. بدیهی است وجوهی که مؤدی نسبت به استرداد آنها دارای تعهد است، صرفاً به دلیل واریز به حساب بانکی، واجد ماهیت درآمدی نخواهد شد و شناسایی آنها به عنوان درآمد، بدون بررسی ماهیت حقوقی و اقتصادی تراکنش، می تواند موجب افزایش غیرواقعی درآمد مشمول مالیات گردد.

همچنین در مواردی که درآمد حاصل از فروش یا ارائه خدمت قبلاً از طریق سامانه مؤدیان شناسایی شده و وجه همان معامله از طریق شبکه بانکی وصول گردیده است و عدم تطبیق داده‌های سامانه مؤدیان با اطلاعات بانکی ممکن است منجر به همپوشانی و احتساب مجدد یک درآمد واحد شود، بدیهی است استفاده هم زمان از منابع متعدد اطلاعاتی، بدون حذف داده‌های تکراری و بدون تطبیق ماهیت آنها، نمی تواند مبنای صحیحی برای تعیین درآمد مشمول مالیات باشد.

موضوع مهم دیگر، لزوم شناسایی و اعمال معافیت‌ها و موارد نرخ صفر و همچنین موارد عدم شمول و سایر احکام و امتیازات مقرر در قوانین مالیاتی می باشد. صرف سیستمی بودن فرآیند رسیدگی نمی تواند موجب عدم اعمال حقی گردد که قانونگذار برای مؤدی یا نوع مشخصی از فعالیت مقرر نموده است. بنابراین الگوریتم رسیدگی باید همان گونه که قادر به شناسایی درآمد و اطلاعات مثبت مؤثر در افزایش مالیات است، قابلیت شناسایی و اعمال تمامی احکام قانونی مؤثر در کاهش یا عدم تعلق مالیات را نیز داشته باشد.

Ref:
Date:
Enclosed:

۸۰۵۲/۰۵/۲۰۹۸ ص

۱۴۰۵/۰۶/۲۲

شماره:
تاریخ:
پیوست:

از حیث سوابق رسیدگی نیز شایان توجه است که حسب گزارش ها و سوابق پرونده های مالیاتی اعضای این انجمن، در سنوات گذشته که رسیدگی ها به صورت کارشناسی و با اخذ و بررسی مستقیم دفاتر، قراردادها، صورتحساب ها، اسناد هزینه، مدارک بهای تمام شده و سایر اسناد و مدارک مثبت انجام می پذیرفت، ارقام مالیات تشخیصی و مورد مطالبه در بسیاری از پرونده ها تناسب به مراتب بیشتری با عملکرد و واقعیت اقتصادی فعالیت مؤدیان داشته است.

این در حالی است که در برخی رسیدگی های سیستمی اخیر، ارقام اولیه مورد مطالبه به نحو قابل ملاحظه ای بالاتر از نتایج حاصل از رسیدگی های کارشناسی سنوات گذشته و بعضاً نامتناسب با سود و عملکرد واقعی شرکت مشاهده می شود. چنین اختلاف معناداری، دست کم قرینه ای جدی بر ضرورت بررسی کفایت، جامعیت و دقت الگوریتم های مورد استفاده و مقایسه نتایج آنها با رسیدگی های کارشناسی مبتنی بر اسناد و مدارک است.

علاوه بر موارد فوق، مطابق الزامات ماده ۲۳۷ قانون مالیات های مستقیم در خصوص صدور برگ تشخیص، تشخیص مالیات باید بر مآخذ صحیح و متکی به دلایل و اطلاعات کافی بوده و نحوه محاسبه و مستندات آن به نحوی باشد که امکان اطلاع و دفاع مؤدی فراهم گردد. از این رو، صرف خروجی یک فرآیند یا الگوریتم سیستمی، بدون امکان بررسی مآخذ، رفع هم پوشانی داده ها و رسیدگی به اسناد و مدارک مؤدی، نمی تواند جایگزین الزامات قانونی حاکم بر فرآیند تشخیص گردد.

همچنین در صورت اعتراض مؤدی، رسیدگی به دلایل، اسناد و مدارک ارائه شده در مرحله اداری، وفق مقررات ماده ۲۳۸ قانون مالیات های مستقیم، یک تکلیف قانونی می باشد. محدودیت سامانه یا سیستمی بودن تشخیص نمی تواند موجب سلب یا محدود شدن حق مؤدی برای رسیدگی مؤثر به اعتراض گردد. همچنین ارجاع پرونده ها به هیأت های حل اختلاف مالیاتی، بدون انجام رسیدگی واقعی و ماهوی در مرحله اداری، علاوه بر تحمیل هزینه و اطاله فرآیند دادرسی، موجب افزایش غیرضروری حجم پرونده های هیأت های حل اختلاف خواهد شد. از منظر مدیریتی نیز استمرار چنین وضعیتی می تواند برای سازمان امور مالیاتی کشور واجد آثار قابل تأمل باشد؛ زیرا ثبت ارقام قابل توجه به عنوان مالیات تشخیصی و مطالبات مالیاتی، در حالی که بخشی از این ارقام پس از رسیدگی کارشناسی، اعتراض یا طی فرآیند دادرسی قابلیت تعدیل یا کاهش اساسی داشته باشد، می تواند موجب شکل گیری مطالبات اسمی و غیرواقعی، افزایش حجم اعتراضات، افزایش پرونده های دادرسی، تحمیل هزینه های اداری مضاعف و ایجاد فاصله میان مالیات تشخیصی و مالیات واقعی قابل وصول گردد. این امر به ویژه در شرایط فعلی اقتصادی کشور و محدودیت های حاکم بر تجارت خارجی و حمل و نقل دریایی و بندری، واجد آثار مضاعف است.

Ref:
Date:
Enclosed:

۸۰۵۲/۰۵/۲۰۹۸
۱۴۰۵/۰۶/۲۲

شماره:
تاریخ:
پیوست:

تحلیل مطالبات مالیاتی سنگین و نامتناسب با واقعیت فعالیت اقتصادی می‌تواند نقدینگی و سرمایه در گردش بنگاه‌ها را به شدت تحت تأثیر قرار داده و موجب افزایش بهای تمام‌شده خدمات، کاهش توان ادامه فعالیت، تهدید اشتغال و ایجاد اختلال در زنجیره تأمین گردد. آثار چنین وضعیتی محدود به شرکت‌های کشتیرانی نخواهد بود و نهایتاً می‌تواند به بخش‌های تولیدی، صنعتی، تجاری، صادراتی و وارداتی کشور تسری یابد.

علی‌هذا، این انجمن درخواست می‌نماید دستور فرمایید:

۱. فرآیند و الگوریتم‌های مورد استفاده در رسیدگی‌های سیستمی، خصوصاً از حیث رعایت اصل تقارن در شناسایی درآمد، هزینه و بهای تمام‌شده، مورد بازنگری فوری قرار گیرد.

۲. ساز و کار لازم برای تطبیق اطلاعات سامانه مؤدیان، اظهارنامه مالیاتی، دفاتر و اسناد و مدارک مؤدی و اطلاعات گردش حساب‌های بانکی پیش‌بینی گردد تا از هم‌پوشانی و احتساب مکرر یک درآمد واحد جلوگیری شود.

۳. صرف ورود وجه به حساب بانکی، بدون احراز منشأ و ماهیت آن، مبنای شناسایی درآمد قرار نگیرد و وجوهی نظیر سپرده‌ها، ودایع، تضمین‌های نقدی، وجوه امانی و سایر مبالغ قابل استرداد، پس از احراز ماهیت، از درآمد مؤدی تفکیک گردد.

۴. هزینه‌ها و بهای تمام‌شده‌ای که به اقتضای ماهیت فعالیت‌های بین‌المللی حمل و نقل دریایی امکان انعکاس آنها در سامانه مؤدیان وجود ندارد، صرفاً به دلیل فقدان اطلاعات سامانه‌ای مردود نگردیده و اسناد و مدارک مثبت‌ه آنها مورد رسیدگی کارشناسی قرار گیرد.

۵. کلیه معافیت‌ها، نرخ‌های صفر، موارد عدم شمول و سایر احکام قانونی مؤثر بر تعیین مالیات، همانند اطلاعات مؤثر در افزایش درآمد، به‌طور کامل در فرآیند رسیدگی مورد شناسایی و اعمال قرار گیرد.

۶. رسیدگی واقعی، مؤثر و ماهوی به اعتراض مؤدیان در مرحله اداری و بررسی اسناد و مدارک ارائه‌شده، وفق تکالیف مقرر در قانون مالیات‌های مستقیم، مورد تأکید و نظارت قرار گرفته و محدودیت‌های سیستمی مانع انجام این تکلیف قانونی نگردد.

۷. با عنایت به ماهیت خاص و پیچیده فعالیت شرکت‌های کشتیرانی و خدمات وابسته، تعدد و تنوع روابط مالی و قراردادی داخلی و خارجی، وجود وجوه امانی و سپرده‌های قابل استرداد، هزینه‌های پرداختی به اشخاص و خطوط خارجی و همچنین تفاوت فاحش مشاهده شده میان برخی نتایج رسیدگی‌های سیستمی با سود و عملکرد واقعی مؤدیان، تقاضا می‌گردد کلیه برگ‌های تشخیص صادره که مبنای آنها رسیدگی صرفاً سیستمی در این حوزه بوده است، با قید فوریت مورد بازنگری قرار گرفته و حسب مورد لغو و رسیدگی مجدد آنها از طریق رسیدگی انسانی، کارشناسی، ماهوی و مبتنی بر دفاتر، قراردادهای و اسناد و مدارک مثبت‌ه انجام پذیرد. همچنین تا زمان رفع کامل نواقص، حصول اطمینان از

Ref:
Date:
Enclosed:

شماره: ۸۰۵۲/۰۵/۲۰۹۸
تاریخ: ۱۴۰۵/۰۶/۲۲

پیوست:

جامعیت داده‌ها و قابلیت الگوریتم‌ها در شناسایی هم زمان تمامی درآمدها، هزینه‌ها، بهای تمام‌شده، معافیت‌ها، موارد عدم شمول و ماهیت واقعی وجوه، رسیدگی صرفاً سیستمی نسبت به شرکت‌های فعال در حوزه کشتیرانی و خدمات وابسته متوقف و از فرآیند تشخیص مالیات این حوزه خارج گردد. بدیهی است عدم اتخاذ تدبیر فوری در این خصوص، علاوه بر افزایش اختلافات مالیاتی، انباشت پرونده‌های اعتراضی و ایجاد مطالبات اسمی و غیرواقعی برای سازمان امور مالیاتی کشور، می‌تواند آثار جدی بر نقدینگی، سرمایه در گردش، اشتغال و تداوم فعالیت شرکت‌های فعال در حمل و نقل دریایی بر جای گذارد و با توجه به نقش بنیادین حمل و نقل دریایی در تجارت خارجی کشور، آثار آن نهایتاً به زنجیره تأمین، تولید، صنعت، بازرگانی، صادرات و واردات کشور منتقل گردد و اساساً عدالت مالیاتی کشور را در مظان اتهام مالیات ستانی بی‌قاعده قرار دهد.

لذا با عنایت به اهمیت و فوریت موضوع، خواهشمند است دستور فرمایید، ضمن توقف اجراء صدور مطالبه مالیاتی از طریق هوش مصنوعی، بررسی ویژه اقدامات اصلاحی مقتضی به قید فوریت معمول و نتیجه جهت اطلاع‌رسانی به شرکت‌های عضو، به این انجمن اعلام گردد.

با تجدید احترام
مسعود پل مه
دبیر

رونوشت:

- جناب آقای دکتر عارف، معاون اول محترم ریاست جمهوری، جهت استحضار و دستور شایسته در توقف ابلاغ مطالبات مالیاتی محاسبه شده از طریق هوش مصنوعی تا رفع معایب
- جناب آقای حسن زاده، رئیس کل محترم اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، جهت استحضار و مساعدت شایسته
- جناب آقای دکتر مدنی زاده، وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی، جهت استحضار و مساعدت شایسته
- مدیران محترم شرکتهای کشتیرانی، نمایندگی کشتیرانی، خدمات بندری و ... عضو، جهت استحضار